

הצילו!!!

תזכירים כלכליים, המוגשים לוועדות בכנסת. אינם שייכים בדרך כלל לסוג הספרות המרתקת. אולם כאשר נעזרים קצת בסבלנות ומעיינים בהם. אפשר למצוא בהחלט דברים מעניינים. הנה, למשל, תזכיר בדבר מצבו של ענף בתי-הקול-נוע בארץ, שהוגש לאחרונה לוועדת ה-כלכלה של הכנסת.

עיקרי העובדות שבו ידועים היטב. בתי-הקולנוע בארץ אינם שבעים נחת. אולם מה שהתזכיר מלמד הוא שלא כולם סובלים באותה המידה. כך למשל, מסתבר שבתי-הקולנוע בשלוש הערים הגדולות, לא רק שלא סבלו, אלא שלפי התזכיר, הרוויחו בשנת 1969 יותר מאשר ב-1967 (התזכיר מתייחס לשנים 1967-1969). אולם הסברים, העיירות והערים הקטנות סבלו קשות, ומספר בתי-הקולנוע של בתי-הקול-נוע סגרו את שעריהם.

מה דורשים בעלי בתי-הקולנוע? שי יכירו באולמותיהם כבמקום תרבותי ויתנו להם גיבוי בתאמתם. כלומר הנחות והורדות-מס. בעצם מדוע לתיאטראות כן, ולהם לא?

מקום תרבותי? למען האמת, הם צודקים, האנשים האלה, אלא שהם לא כל-כך מספרים את כל האמת. למשל, אם ברצונם לטעון שאולם הקולנוע אשר בר-שותף הוא מקום תרבותי, מדוע לא תדאג שיהיה כזה? מדוע צריכה כל הצגת-קול-נוע (וזה אפילו בערים הגדולות בהם, כאמור, הרווחיות לא נמוכה כל-כך) להיות מלוות בצריחות רמות של פרחחים, בליכי לוך ובטינופת המעוררים גועל-נפש ובי- כמה קטנות קטנות?

התשובה המקובלת לכך היא: "בעלי בתי-הקולנוע אינם הייבים לחנך את העל-קהל". אבל מה לעשות והפקירו של מקום תרבותי הוא לתנך, ואם אינו מסוגל לכך, בל יקרא לעצמו תרבותי.

כך, שאילו חיתה ועדת הכלכלה של הכנסת מורכבת מאנשים המכירים את הנושא וקורבים אליו, צריכים היו להכיר בחיוניות של הענף ובחשיבותו התרבותי-חיה, ובעת ובעונה אחת גם להכריח את הפועלים בו לקיים את עסקיהם בצורה תרבותית. לא יהיה שום אסון אם יעסיקו שוטר בשכר לשמור על הסדר בהצגות (מחיל שוטר כזה הוא 120 לירוח לשבוע). אפשר בהחלט לדרוש שכל הסרט יוקרן על המסך, ולא על הקירות סביבו, שהצילי היה סביר, ושלצד כל סרטי הפירסומת יוצגו גם סרטים קצרים שאינם מיועדים דווקא למכירת התחנונים אלא לרכישת קצת ביהה. בתנאים כאלה, מגיע בהחלט לענף הקולנוע להקרא ענף תרבותי.

תדריך

תל-אביב

*** דקמרון (סטודיו, איטליה) - סיפוריו של בוקאצ'ו בעיניו של הבמאי פאזוליני ממשכים ללעוג לאוויליות האי-נושית ולהרגיז את כל האנשים הטובים והשמרנים. חוויה.

*** הקשר הצרפתי (תל-אביב, ארצות-הברית) - מותחן מקצועי על גילוי הברחת סמים מצרפת לאמריקה. רדיפה עוצרת-נשימה של מכונת אחרי רכבת תחתית. הצלחה קופתית מובטחת.

*** ידע הבשרים (פאר, אר-צות-הברית) - סאטירה עוקצנית על מני-הגי המין של הגברים בארצות-הברית. שט-חית אבל בעלת דיאלוגים חריפים ונוע-זים מאין כמותם. הוסעה משכנעת של ג'ק ניקולסון, אן מרגרט, גארפונקל וקאני-דיס ברגן.

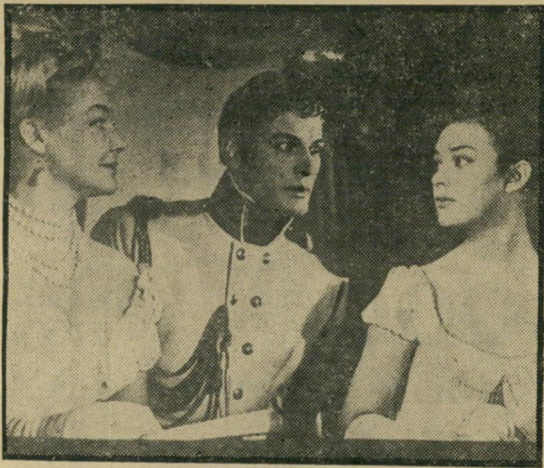
ירושלים

*** סאטיריקון (סמדה, איטליה) - רומי העתיקה בעיניו של פליניו כרמו-למתרחש ברומא של היום. אחד הסרטים הנדירים שנעשו אי-פעם. חובה לראות.

חיפה

*** החלישה שבלב (אורה, צר-פת) - סרט רגיש על התבגרותו של נער בן 14 בעיר שהו צרפתית. שיחזור מושלם של שנות החמישים בצרפת. משהק מעולה של לאה מאסארי בתפקיד האם. הבמאי: לואי מאל.

הגדולה שבהצגות

נטשה (מימין) עם אנאטול והנסיכה

חוויה בלתי-רגילה. אמנם, אין זה אלא תמונה מבחוץ של "מלחמה ושלוש", אבל כאשר התמונה היא בקנה-מידה כזה, חובה לראותה. דרך אגב: מה שמוצג עתה בסינרמה, זהו רק החלק הראשון, בן שלוש שעות, של הסרט. מדוע לא ציינו זאת במודעות הפירסומת?

מלחמה ושלוש, חלק א' (סינרמה, תל-אביב, ברית-המועצות) - לא זה המקום לנתח את יצירתו הספרותית הענקית של לב טולסטוי, או לעמוד על פילוסופית החיים שלו, שדגלה באהבת-אדם ובאי-אלי-מות, בשפה שחיתה גורמת נחת לכל ה"חיפוי" הגון (חוץ מנקודה אחת: טולסטוי התנגד לסמים). אולם מה שברור מעל לכל ספק הוא שסרטו הענקי של הבמאי סרגי בונר-דארצ'וק אינו מוסיף כל מימזד חדש ליצירה הספרותית. בונר-דארצ'וק אף לא התיימר לכך. הוא רצה להיות נאמן למקור. אלא שלשם כך, צריך היה לעשות סרט בן 100 שעות לפחות, ואילו כאן, צריך היה להסתפק "רק" ב-6 שעות (הגירסה הרוסית היא ארוכה יותר). זאת אומרת, צריך היה לקצר, וכל קיצור, על אף שנעשה מתוך כבוד ואהבה למקור, פוגע בתוצאה הסופית. הדמויות אינן נבונות בהקפדה, ברגישות הטולסטוית, אלא צצות כימעט בשרירותיות על הבד. השקפות, שאין זמן לבי-סוסן, מצלצלות לעתים כהכרזות ריקות מתוכן, ומובן שאין מקום לכל העושר העצום של דמויות, המאכלס את הרומן. אולם, עם כל ההסתייגויות, זהו הסרט היקר, הגדול ואולי אף המורחב ביותר שזולם אי-פעם. כל השחקנים מרשימים (גם כאשר אינם הולמים תמיד את הדמויות שהצטיירו בדמיון למיקרא טולסטוי), הצילומים, התפ-אורות, ובכלל כל המראה החיצוני של הסרט מהווים

פיתוי נרצח

סאתרלנד ופונדה: הלקוחות של הזונה

חה, בצורה משכנעת מאוד, ודונאלד סאתרלנד, המגלם ספק בלש וספק קדוש, מקרין מידה עצומה של אנושיות. בעזרת שני אלה, נראה הסרט מגובש יותר, ובסופו של דבר מתעלה מעל הממוצע.

בטלפון

נערת הטלפון והבלש (אור-נע, ירושלים, רון, חיפה) - בעל-מישפחה מכובד נעלם באורח-מיס-תורי, וידידו, בלש פרטי מעיר-שדה, יוצא לניו-יורק הגדול-לה והמושחתת, כדי להתחקות על עקבותיו. עקבות אלה מובילים אותו אל נערת-טלפון דקת-גון, אל לקוחותיה השונים והמשונים, אל סרסוריוזנות וסר-חריסמים, וקורבנות אומללים של הרואין ואל רוצח המטיל אימה דרך הטלפון. על בסיס סיפור-מתח זה, בנה הבמאי אלן ("שבת של אוהבים") פאקולה סרט שהוא ספק מותחן, ספק מיס-מך סוציולוגי וספק תעלומה פסיכולוגית. והצרה היא שכל אחד מן המרכיבים הללו אינו מסתדר כל-כך עם השאר. לנשול: תעלומת-המתח נפתרת מוקדם מדי בסרט, כדי לאפשר לבמאי לתחות על צדדים אחרים של הסיפור, למשל, אורח-החיים של תושבי כרך גדול (וכאן זה מזכיר מאוד את "רציחות קטנות"), או את הזרועות של לקוחות הנערה, שאינם מהווים תמיד חלק בעלילה.

מזלו של פאקולה הוא שמצא שני שחקנים מוכשרים מאוד, המצליחים לעורר את עניין הקהל מעל ומעבר לסיפור ולעלילה. ג'יין פונדה היא עצבנית, רגישה ומתו-

בנו של

מקווין: התפקיד הריק ביותר

השעשועים). פה ושם, אפשר למצוא כמה קטעי מירוף מרתקים, בעיקר לקראת סוף הסרט, המיפלצות הדור-חרות על המסלול עושות רושם לא מבוטל, ובכלל זה יכול לעורר ברבים את הנוסטלגיה למה שראו פעם באירופה, אבל לא זכו לראות באשקלון (ואפילו לא בקולנוע "הוד").

הפרס הגדול

לה מאנס (הוד, תל-אביב, אר-צות-הברית) - סרט זה נוצר על מנת לתת הזדמנות נוספת לטיב מקווין להשתעשע על הבד כפי שהוא משתעשע בחיים. ב"בולייט" דהר להנאתו במכונית מיסחרית ברחובות סן-פרינסיסקו, והפעם הוא משחק עם מכונית-מירוף של ממש, על מסלול מירוצים אמיתי, ודואג לכלול את שמו בסוף הסרט, ברשימת הנהגים אשר השתתפו בפועל בהסרטה, לצד כמה שמות מפורסמים, כמו זה של ג'ו סיפרט, נהג מירוצים שנהרג בינתיים.

הצרה היא שהסרט מחטיא את מרבית המטרות שסרט מסוג זה יכול להציב לעצמו. הנהגים, שצריכים היו כביכול להוות מרכז דרמטי, הם צללים אלמוניים, סטיב מקווין מצליח בקושי להיות סטיב מקווין, אבל שום דבר לא יותר מזה (זהו התפקיד הריק ביותר שלו לאחרונה) ואילו המירוף עצמו, קשה לעקוב אחריו, אין בו דרמה של ממש עד לרגעים האחרונים, ומבחינה טכנית, אינו מערער כלל את עליונות "הפרס הגדול".

לעומת זאת, ניתן להבחין בקלות בפרסומת השקופה של חברת-מכוניות גרמנית, וחברת דלק אמריקאית (שהיא אמנם גם בעלת חברת סרטים) - אבל לא השתתפה בחפיקת סרט זה, ללמדכם שגם אנשי נפט מתמצאים בעולם